

Enw'r Ysgol: Ysgol Llanaelhaearn

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Mae'r plant yn dangos safonau da yn eu hymwybyddiaeth ysbrydol a moesol. Maent yn cyfrannu'n effeithiol ac yn bwrpasol, gyda'r rhan fwyaf yn dangos parch at ei gilydd ac eraill.
- Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn cyd-dynnu'n dda â'i gilydd ac mae safonau ymddygiad yn ddigonol. Maent i gyd yn gwrtais ac a'r rhan fwyaf yn parchu ei gilydd.
- Mae athrawon yn paratoi gwersi diddorol *e.e. ymweliadau i fannau addoli lleol, defnyddio arteffactau crefyddol;*
- Mae disgyblion yn ymateb yn dda i unedau ar grefyddau eraill ac yn holi cwestiynau dilys;
- Mae arweinwyr crefyddol lleol yn arwain gwasanaethau yn rheolaidd;
- Trwy wers a thrafodaethau am drychinebau byd eang, mae'r disgyblion yn trafod cyfiawnder a thegwch yn effeithiol.
- Yn y sesiynau addoliad torfol wythnosol, mae'r plant yn myfyrio ac yn gweddio gan ddangos empathi, goddefgarwch a chonsyrn am eraill.
- Mae ganddynt werthfawrogiad da o gredoau eraill yn ogystal â Christnogaeth.
- Mae'r ysgol yn llwyddo i baratoi disgyblion sy'n cyflawni'n dda ac amlygir hyn trwy eu hymddygiad a'u boneddigeiddrwydd.

Materion i gael sylw

- Parhau i ddatblygu gwybodaeth am grefyddau gwahanol gan ganolbwyntio am ddysgu am negeseuon crefyddau ar sut i fyw yn dda.
- Angen i bob un disgybl ddangos parch at ei gilydd.

Rhagorol

Da

X

Digonol

Anfodddhaol

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.

- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth ‘Pobl, Credoau a Chwestiynau’ ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a’r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Mae’r ysgol yn cynllunio’n addas ar gyfer y pwnc. Caiff y gwersi eu cynllunio’n ofalus i ennyn diddordeb a chynnig ystod o brofiadau a gweithgareddau gwerthfawr a diddorol. Mae cynlluniau’r athrawon wedi’u cynllunio’n fanwl a’u diffinio ar gyfer medrau cyfathrebu, rhifedd, meddwl a TGCh. Mae’r pwnc yn cael ei amserlennu’n addas yn yr ysgol.
- Defnyddir nifer o strategaethau addysgu amrywiol wrth addysgu Addysg Grefyddol i gymell diddordeb y disgyblion ac mae’r disgyblion yn ymateb yn gadarnhaol gan ddangos boddhad. Cyfoethogir profiadau plant trwy gyfuniad o waith da ar ac oddi ar y safle trwy ymweliadau amrywiol a gweithgareddau allgyrsiol.
- Gwneir defnydd cyson o Asesu ar gyfer Dysgu i gyfoethogi’r ddarpariaeth. Mae strategaethau AaGD wedi cael sylw fel un o brif flaenoriaethau’r CDY. Mae’r plant hyn wedi datblygu i bennu eu m.p.ll. eu hunain i dasgau. Mae’r plant i gyd, gan gynnwys y rhai yn y CS yn adfyfyrio ar ddiwedd tasgau ffocws gan ddadansoddi os ydynt wedi llwyddo yn eu tasg.
- Mae Addysg Grefyddol fel pwnc yn sicrhau bod cwricwlwm cyfan yr ysgol yn cael ei gyfoethogi – drwy addysgu am Ddaearyddiaeth yn y newyddion ac am enwogion crefyddol a moesol.

Materion i gael sylw

- Sicrhau digon o adnoddau ac arteffactau i addysgu’r plant am gredoau ac arferion eraill.
- Parhau i chwilio am gyfleoedd i addysgu Addysg Grefyddol yn drawsgricwlaidd.

Rhagorol		Da	X	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw’r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy’r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â’r gofynion statudol?   **Ydy**   **Nac ydy**

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, ‘Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol’ (ESTYN, Medi 2010), ‘Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd’ (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Defnyddir ystod eang o strategaethau yn ystod gwasanaethau boreol i hybu datblygiad ysbrydol y disgyblion. Mewn sesiynau addoli ar y cyd rhoddir rhan weithredol i’r plant a’u hannog i fyfyrto, a dod yn ddigon hyderus i weddio’n syml o’r frest.
- Gwahoddir aelodau o’r gymuned yn rheolaidd i roi gwasanaethau crefyddol i’r plant – e.e. criw ‘Agor y Llyfr’.
- Rydym yn sicrhau bod agweddau moesol, yn ogystal ag ysbrydol, yn rhan o’r gwasanaethau. Rhoddir sylw i ddigwyddiadau/trychinebau byd-eang mewn gwasanaethau ac mewn gwersi i ddatblygu empathi tuag at eraill.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Gwell strwythur i'r cyfnodau addoli yn y dosbarthiadau.
- Mwy o ganu crefyddol (emynau a.y.y.b.) yn y sesiynau addoli torfol.

Rhagorol		Da	X	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Llofnod: *G E Thomas* (Pennaeth)

Dyddiad: 16/10/15